

Utveckling av en teknisk plattform för biblioteksstatistik

Förslag till förstudie

2008-11-13

Bakgrund

Alla typer av bibliotek har idag högre krav på olika typer av återrapportering till sina respektive huvudmän. Begrepp som ”nyttovärdering” förekommer i diskussionen och i ett sådant sammanhang är en tillförlitlig och lättillgänglig statistik grunden. För att bedöma och i förlängningen kunna utveckla kvalitet och effektivitet för en bättre användning av resurserna måste man kunna mäta det man gör.

Expertgruppen för biblioteksstatistik föreslår att en förstudie görs i syfte att undersöka förutsättningarna för utveckling av ett verktyg för uppföljning av biblioteksverksamhet.

Ett möjligt resultat av ett sådant verktyg är bättre förutsättningar för regionala analyser av biblioteksanvändandet. Det regionala perspektivet ter sig allt viktigare, dels eftersom brukarnas sätt att använda bibliotek har förändrats i takt med att olika typer av bibliotek i allt större utsträckning erbjuder samma typer av tjänster, dels eftersom utvecklingen generellt pekar mot en ökad regionalisering.

Förstudien och även det fortsatta utvecklingsarbetet ska utformas som ett samarbete mellan KB och Kulturrådet. I den samarbetspromemoria, som i november 2007 undertecknades av Kulturrådets generaldirektör och för Kungl. Biblioteket av riksbibliotekarien, om bildandet av det nationella bibliotekssamrådet ”Sverigebiblioteket”, nämns biblioteksstatistik som ett av flera områden för dialog och samverkan.

Förstudiens innehåll

Syfte och mål

Målet med förstudien är att undersöka förutsättningarna för att utveckla ett verktyg för uppföljning av biblioteksverksamhet. Verktyget ska förenkla leverans, lagring och uttag av statistiska data kopplad till bibliotekens olika sorters insatser och tjänster.

Disposition

Förstudiens innehåll bör vara följande:

- **Behovsinventering.** Dels bör undersökas hur biblioteken (forskningsbibliotek, specialbibliotek, folkbibliotek, skolbibliotek, sjukhusbibliotek) vill kunna använda de statistiska data de lämnar i enkäter. Dels bör undersökas vilka behov beslutsfattare och huvudmän har för att kunna göra strategiska beslut utifrån biblioteksstatistiken. Det bör även undersökas vilka behov som finns att kunna göra jämförelser med annan statistik som är relaterad till de olika typerna av biblioteksområden, exempelvis statistik från HSV eller SCB.
- **Kravspecifikation.** Med utgångspunkt i behovsinventeringen görs en preliminär kravspecifikation för ett statistikverktyg. Den preliminära kravspecifikationen ska sedan användas vid fortsatt arbete med utvecklingen av statistikverktyget.
- **Ansvarsfördelning.** Som förutsättning för ett större utvecklingsprojekt finns samarbetspromemorian och det gemensamma intresset för biblioteksfrågor som KB

och Kulturrådet delar. När man efter förstudien går vidare med ett utvecklingsprojekt är det viktigt att ansvarsfrågan för drift och förvaltning av ett statistikverktyg är löst. Förstudien bör därför utreda hur ansvaret för drift och förvaltning av servrar, system och data ska se ut, för att på lång sikt säkra utfallet av projektet.

Arbetsätt

Vi föreslår att förstudien bedrivs i projektform och att en projektledare rekryteras. En process- och dialoginriktad metod bör vara vägledande såväl i förstudien som i det fortsatta utvecklingsarbetet. Expertgruppen för biblioteksstatistik kan fungera som projektets referensgrupp i denna inledande del. Det är viktigt att både teknisk expertis och representanter för löpande verksamhet är delaktiga från början, även om de tekniska aspekterna inte behandlas i detalj i förstudien.

Beräknade kostnader

Beräknad kostnad för förstudien är ca 200 000 kr. I detta ingår kostnader för projektledning, tekniskt stöd för behovsinventeringen (enkät eller dyl.) och resor för expertgruppens ordförande.

Tidplan

Förstudien beräknas ta cirka tre månader och kan starta i slutet av 2008.

Redovisning

Resultatet av förstudien redovisas i en rapport.

Tore Torngren, ordförande i KB:s expertgrupp för biblioteksstatistik

Erik Peurell, Kulturrådets representant i KB:s expertgrupp för biblioteksstatistik

Christine Lindmark, Kungl. biblioteket